

PLA

COMARCAL DE

POLÍTIQUES DE

DONES

DEL PALLARS

SOBIRÀ

2016-2020

Serveis Socials
18/12/2015

Generalitat de Catalunya
**Institut Català
de les Dones**

CONSELL COMARCAL
PALLARS SOBIRÀ
Serveis Socials

1.- Introducció	3
2.- Marc normatiu i competencial	6
3.- L'estructura de població del Pallars Sobirà.....	9
4.- El Consell Comarcal del Pallars Sobirà al costat de les Dones	16
6.- Desenvolupament del Pla Comarcal: finalitat, eixos d'acció, objectius i mesures	24
7.- Seguiment i avaluació del Pla Comarcal.....	33
8.- Bibliografia i documentació.....	35

1.- Introducció

El Pla Comarcal de Polítiques de Dones per al període 2016-20 és el pla de treball del Consell Comarcal del Pallars Sobirà que recull les estratègies encaminades a **assolir un model just de relacions socials entre dones i homes, mitjançant la definició d'objectius a curt i mitja termini**. Les actuacions impliquen a les diferents entitats de l'administració pública i als agents socials.

Les accions previstes en el pla d'actuació de polítiques de dones estan adreçades a vèncer les diferents dimensions de la discriminació de gènere: les estructurals, derivades de la divisió sexual (espai i treball) i les culturals, derivades de la imposició de determinats patrons d'interpretació de la realitat social (rols i estereotips). Així com per construir un model real d'igualtat a partir de visibilitzar, especificar i analitzar les diferents realitats de dones i homes i les seves relacions, tractar els problemes de forma integral i generar propostes que tinguin possibilitats efectives de produir canvis en la realitat material i en la simbòlica. **En definitiva, avançar amb passes fermes per tal d'assolir la igualtat efectiva de dones i homes i prevenir i actuar contra la violència masclista i aconseguir avenços en la seva eradicació definitiva.**

El Pla Comarcal 2016-20 suposa una aposta per la igualtat real d'oportunitats entre dones i homes a la comarca iniciada l'any 2006 amb el primer pla d'abast comarcal i renovada el 2008 amb l'aprovació del 2n pla. Els eixos d'actuació que conformen el present projecte prenen el relleu de les accions desplegades els darrers anys per part del Consell Comarcal del Pallars Sobirà i la resta d'Ajuntaments de la comarca.

En el plantejament del procés s'ha tractat d'implementar una estratègia participativa de cara a situar la població, les associacions i les entitats del territori en el punt central de redacció del projecte.

Treballar la participació directa de les persones i oferir espais de participació social per desenvolupar polítiques d'apoderament.

En aquest sentit, les dades per a l'elaboració del pla s'han obtingut de fonts d'informació primària, de tipus qualitatiu, mitjançant entrevistes en profunditat i reunions de grup i de tipus quantitatiu, mitjançant enquestes. Les fonts secundàries emprades han estat les memòries tècniques anuals del Consell Comarcal del projecte de desenvolupament de polítiques de dones del període 2008-14, en el plànol intern, i estadístiques del territori extretes de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Pel que fa a les enquestes, s'han creat **dos formularis digitals**, un d'ells adreçat als treballadors i treballadores municipals i comarcals, així com càrrecs electes i un altre dirigit a tota la població de la comarca major de 16 anys.

En relació amb les administracions locals, s'han realitzat accions concretes per implicar els 15 Ajuntaments de la comarca, fent-los coneixedors del pla, sol·licitant la seva col·laboració en la difusió de les jornades de debat obertes i de l'enquesta digital. S'ha fet arribar al correu oficial de tots els Ajuntaments de la comarca, així com a departaments, equipaments i regidories específiques de les administracions locals els cartells de les trobades obertes i els enllaços a les enquestes.

S'han realitzat **dues trobades participatives obertes a dones i homes** a Esterrí d'Àneu i a Sort. La convocatòria es va dur a terme mitjançant correu electrònic i cartells a punts de difusió municipal i establiments col·laboradors. La participació ha estat baixa i exclusivament femenina, no obstant les aportacions han estat valuoses donat que es tractava de dones amb sensibilitat de gènere i interessades en la implementació de plans i accions d'igualtat.

A més a més, s'han desplegat **accions específiques adreçades al jovent i la gent gran**, atès que són grups de població que amb condicionants particulars derivats de la seva edat. Amb la col·laboració de l'Institut de Secundària de Sort, s'han dut a terme quatre tallers sobre igualtat amb joves de Batxillerat i de Cicles Formatius en el que han participat un total de 91 alumnes.

Al Casal de Gent Gran s'han realitzat tres trobades amb 27 persones, totes dones, usuàries dels tallers del Casal.

Per tal de difondre el procés i l'enquesta en línia per a la població en general es va crear un enllaç a la plana web del Consell Comarcal i a la plana web de mOntanyanes. El Servei de Joventut comarcal i el SIAD Pallars Sobirà van transferir la informació i convocatòries a les persones subscriptores dels seus grups de difusió, Així mateix la informació es va enviar a llistats de correus electrònics de persones claus per la seva participació en projectes i accions en matèria d'igualtat, a associacions de dones, a les ampes i centres educatius de la comarca i a llistats de correu electrònic d'associacions.

Les enquestes digitals van romandre actives des del 30 d'octubre fins el 26 de novembre. Es van recollir un total de 23 respostes a l'enquesta adreçada a

personal de l'administració municipal, comarcal i càrrecs, 56 respostes al formulari digital general i 90 respostes de l'alumnat de Batxillerat i Cicles de l'Institut. Els resultats es troben a l'annex del document.

2.- Marc normatiu i competencial

El present Pla Comarcal es desenvolupa en virtut dels acords i marcs legislatius vigents d'abast internacional, europeu, estatal i català.

Internacional

1979. La convenció de les Nacions Unides sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW), i posteriorment el seu protocol facultatiu, reconeixen la necessitat de canviar les actituds, mitjançant l'educació dels homes i les dones, perquè acceptin la igualtat de drets i superin les pràctiques i prejudicis basats en rols estereotipats.

1993. La conferència dels Drets Humans de Viena va proclamar que els drets humans de les dones i les nenes formen part integral dels drets humans universals. Així mateix, es reconeix la importància de la lluita per eradicar la violència envers les dones.

1995. La Declaració de Beijing, sorgida de la IV Conferència Mundial sobre les Dones, crea un nou escenari per les polítiques d'igualtat i, concretament, en les accions contra la violència masclista. Per primer cop es reconeix que les causes de la violència són estructurals i es dona una definició de violència de gènere: "L'expressió violència contra les dones significa qualsevol acte de violència basat en el gènere que té com a resultat, o és probable que tingui com a resultat, danys i patiments físics, sexuals o psicològics per a les dones, incloent-hi les amenaces d'aquests actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant en la vida pública com en la privada".

1997. La Resolució de la Comissió de Drets Humans de Nacions Unides 200/49 condemna tots els actes de violència masclista contra les dones, i especialment la violència contra les dones en situacions de conflicte armat.

1997. Resolució del Parlament Europeu "Tolerància zero contra la violència envers les dones" i el seu desenvolupament l'any 1999.

2001. Decisió Marc del Consell d'Europa sobre l'Estatut de la víctima en el procés penal, que senyala la importància d'evitar processos de victimització secundària i la necessitat de serveis especialitzats i d'organitzacions de suport.

2002. Directiva 2002/73 del Parlament Europeu i del Consell relativa a

l'aplicació del principi d'igualtat entre dones i homes en allò relatiu a l'accés a l'ocupació, a la formació i promoció professionals i a les condicions de treball. Es contempla atorgar protecció en els supòsits d'assetjament i assetjament sexual a la feina.

Estatal

1978. La Constitució Espanyola propugna entre els seus valors la igualtat i l'obligació dels poders públics de promoure les condicions per a la llibertat i la igualtat de l'individu. Com a drets fonamentals s'estableixen: la igualtat davant la llei i la no discriminació, entre d'altres, per raó de sexe, i el dret a la vida, a la integritat física i moral, i la prohibició de la tortura i les penes o tractes inhumans o degradants.

2003. Llei Orgànica 11/2003 del 29 de setembre de mesures concretes en matèria de seguretat ciutadana, violència domèstica i integració social de les persones estrangeres. També la Llei Orgànica 15/2003 que modifica el Codi Penal o la Llei 27/2003 reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de violència domèstica. Aquesta darrera Llei ha suposat una nova fita en les mesures adoptades des dels poders públics.

2004. Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la Violència de Gènere. És la primera llei integral europea que recull una resposta global a la violència de gènere, amb la inclusió d'aspectes preventius, educatius, socials, assistencials, sanitaris i penals¹.

2007. Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per la igualtat efectiva de dones i homes

Català

2008. Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista. El Parlament de Catalunya aprova la Llei dels drets de les dones contra la violència masclista. Aquesta llei parteix de la premissa que els drets de les dones són drets humans i que la violència masclista és una vulneració dels mateixos que impedeix el desenvolupament de la seva ciutadania, autonomia i llibertat. Igual que la Llei Integral estatal recull una sèrie de

---

¹ Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la Violència de Gènere
https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2005/01/01/pdfs/A00249-00279.pdf

mesures que aprofundeixen en la sensibilització, prevenció, atenció i recuperació de les dones víctimes, defineix les competències de les diferents administracions i estableix nous drets per a les víctimes².

2012. Pla estratègic de polítiques de dones 2012-2015.

És una estratègia innovadora i transformadora que suposa un trencament amb la dinàmica d'execució operativa que havia primat en els plans anteriors i l'aposta per un canvi en la metodologia, l'organització i la cultura de treball.

2015. Llei 17/2015, de 21 de juliol, de igualtat efectiva entre dones i homes.

La Llei d'igualtat efectiva en el seu preàmbul explicita que el dret fonamental de la igualtat entre dones i homes constitueix un valor fonamental per a la democràcia i és una necessitat essencial en una societat democràtica moderna que desitja eradicar el sistema patriarcal, androcèntric i sexista³.

---

² Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=491383&action=fitxa

³ Llei 17/2015, de 21 de juliol, de igualtat efectiva entre dones i homes
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6919/1436051.pdf>

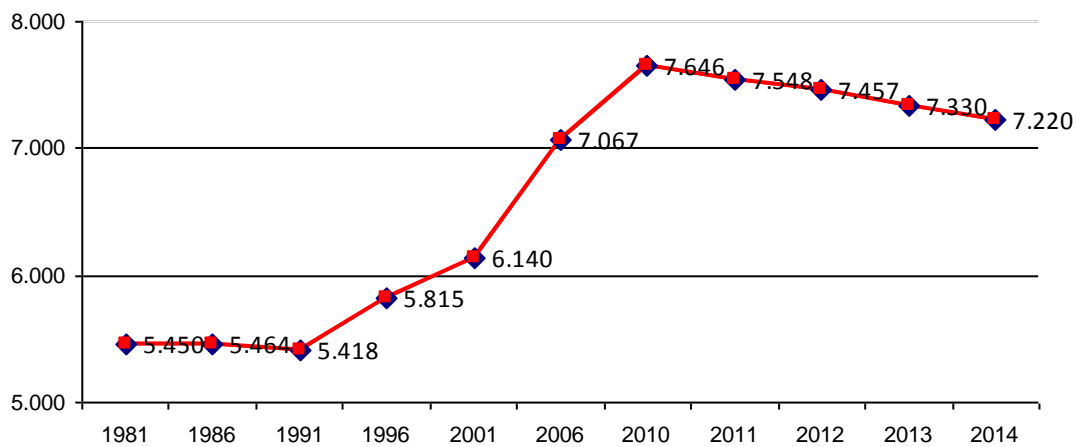
3.- L'estructura de població del Pallars Sobirà

Situació demogràfica

Les dades de població publicades l'any 2014 xifraven en 7.220⁴ el nombre de persones empadronades a la comarca del Pallars Sobirà, de les quals 3.486 (el 48,3%) són dones i 3.734 (el 51,7%) són homes. Amb una superfície de 1.377,9 km², la densitat del territori es situa a la cua de les comarques de Catalunya amb tant sols 5,2 habitants/km².

L'evolució de la població mostra un creixement positiu continuat durant l'última dècada del segle XX i la primera dècada del XXI que ha suposat un increment total del 41% de la població, amb una xifra de més de 2000 noves persones empadronades al final del període. No obstant, en els darrers anys, des del 2010 fins el 2014, es pot observar una pèrdua constant de població d'aproximadament 100 habitants per any.

Figura 1: Evolució de la població. Nombre d'habitants per decenni. (Any 2014)

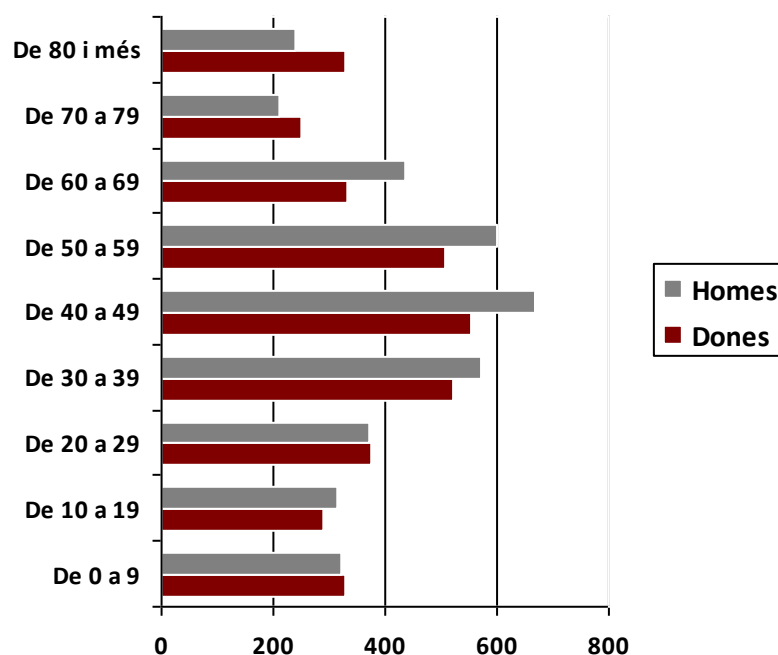
Font: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.

Pel que fa a les dades de població segons sexe i edat, existeix un lleu desequilibri en la part més ampla de la piràmide, en els grups de 30 a 69 anys. En aquests quatre decennis el percentatge de població masculina és superior a la femenina en un 9,5%, amb una diferència total de 398 persones.

Tot i així, aquesta tendència s'inverteix en la part més alta de l'escala, en la població dels 70 anys en endavant, amb un percentatge de dones superior en un 7,5%.

⁴ Dades extretes de l'Institut d'Estadística de Catalunya (www.idescat.cat)

Figura 2: Població per sexe i edat. Totals per grups de 10 anys. (Any 2011)

Font: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.

Figura 3: Dones de 16 anys i més. Per nombre de fills. (Any 2011)

0 fills	1 fill	2 fills	3 fills	4 fills	5 fills	Total dones	Total fills	Nombre mitjà fills per dona
1083	571	855	289	116	48	2969	3904	1,31

Font: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.

Pel que fa a la natalitat, al Pallars Sobirà el nombre mitjà de fills/es per dona major de 16 anys és d'1,31, mentre que el nombre global de Catalunya es situa en 1,42 infants. Actualment la taxa de fecunditat de la comarca ocupa una de les últimes posicions de la taula, només per davant de l'Aran i la Cerdanya.

En relació a l'estructura dels tipus de llars resulta significatiu entre els nuclis monoparentals el fet que el 82% del total, és a dir 253 nuclis, estan conformats per la mare més els fills/es mentre que són 57 els casos de convivència del pare amb els fills/es.

Figura 4: Llars. Per tipus de nucli familiar. (Any 2011)

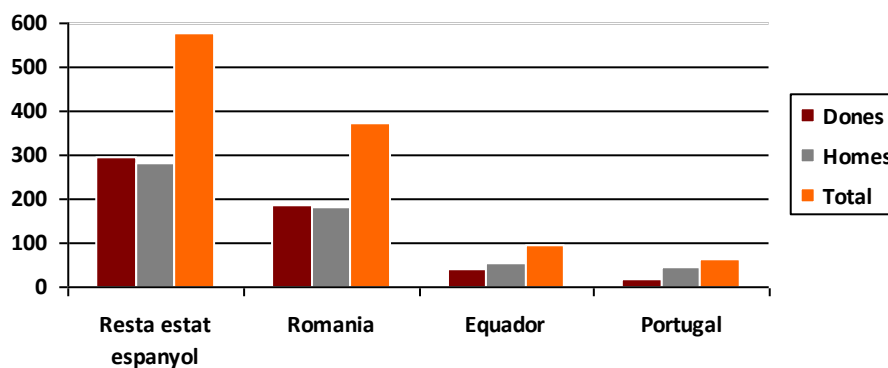
Parella sense fills	Parella amb fills	Pare amb fills	Mare amb fills	Total nuclis	Total llars
784	989	57	253	2083	3183

Font: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.

Malgrat la taxa de natalitat comarcal és de les més baixes del territori català, ha contribuït al creixement continuat de la població l'arribada de nous pallaresos i pallareses.

Segons ordre quantitatiu d'importància, la primera posició l'ocupen les migracions intercomarcals i interestatal amb gairebé 600 persones procedents d'altres indrets de Catalunya i de l'estat amb edats compreses entre els 20 i 39 anys.

Figura 5: Població empadronada d'origen estranger per sexe i procedència.

Font: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE (Any 2011)

El segon grup de persones nouvingudes el configuren els més de 350 homes i dones procedents de Romania. En tercer lloc, es troba la població d'origen equatorià i tot seguit la portuguesa.

Tot i que en xifres considerablement inferiors, també es troben empadronades a la comarca, per ordre de rellevància, persones de nacionalitat brasilera, marroquina, argeliana, francesa, boliviana i colombiana.

Formació i ocupació

En relació a l'ocupació es pot observar, en base a les xifres registrades l'any 2011, que la participació de dones i homes al mercat laboral es troba força equilibrada, a trets generals, donat que de les 4.160 persones actives, el 45,6% són dones i el 54,6% homes. Així doncs, aquesta realitat ha d'atribuir-se, en primer lloc, a l'important increment de l'ocupació femenina i en segon lloc, al descens de l'ocupació masculina. No obstant, cal prendre en

consideració aspectes diferencials que determinen la realitat laboral de les dones, com ara la jornada laboral o la categoria professional.

En referència al primer dels tòpics, tal i com es pot observar a la figura 6, la dedicació laboral entre dones i homes és significativament diferent en conceptes de temporalitat. Si bé més d'un terç de la població activa té un contracte a temps parcial, el 68% d'aquestes jornades estan desenvolupades per dones.

Figura 6: Població segons relació amb l'activitat i sexe. Pallars Sobirà,

	Homes	Dones	Total
Actius	2262	1898	4160
Ocupat o temporalment absent de la feina	1775	1459	3234
a temps complet	1603	1087	2689
a temps parcial	172	372	545
Desocupat	488	439	926
ha treballat abans	471	402	873
buscant la primera feina	..	36	53
Inactius	1551	1559	3110
Persona amb invalidesa laboral permanent	92	47	139
Jubilat, prejubilat, pensionista o rendista	726	737	1463
Estudiants	649	603	1252
Una altra situació	84	173	257
Població de 16 anys i més	3274	2969	6244
Població total	3813	3457	7270

Font: Idescat. (Any 2011).

En aquest sentit es fa palès que el descens de temps dedicat a treball remunerat està consignat a altres activitats. El naixement dels fills i filles, per exemple, o la cura de persones grans o malaltes, suposa una reducció del temps productiu i un increment del reproductiu per part de les dones, mentre que gairebé no afecta als homes, fet que incrementa la desigualtat⁵.

Pel que fa al segon aspecte diferencial és la presència desigual de dones i homes als càrrecs directius i executius. Les xifres del Pallars Sobirà amb tant sols un 15% de dones, davant un 85% d'homes als càrrecs de direcció i gerència, malgrat es situen en línia amb les dades generals de Catalunya, constitueixen una realitat determinadament desequilibrada i desigual.

Aquesta dada, significativament inferior a la de la majoria de països desenvolupats, confirma que la presència de dones en càrrecs rellevants dintre del món empresarial és molt reduïda, tot i els avenços que s'han produït aquests darrers anys. Tot plegat posa en evidència l'existència d'obstacles a la

⁵ Gjerdingen, 2005; Dribe, 2009; Ajenjo y García-Román, 2011; Domínguez, 2012.

promoció professional de les dones. A més a més, estudis sobre ocupació manifesten que les empreses familiars són les que compten amb una major representació femenina en els seus consells. Aquest fet indica que la principal via d'accés per a la dona als òrgans de govern de l'empresa són els llaços familiars.

Figura 7: Població ocupada segons professió i sexe. (Any 2011)

	Homes	Dones	Total
Directors i gerents	174	30	204
Tècnics científics	150	286	436
Tècnics de suport	207	105	312
Empleats administratius	148	317	465
Treballadors serveis	256	453	709
Treballadors qualificats primari	141	41	182
Artesans i treballadors qualificats indústria	497	..	528
Instal·ladors i muntadors	115	34	150
Ocupacions elementals	86	163	249
Ocupacions militars	..	..	..
Total	1775	1459	3234

Font: Idescat.

En els darrers anys, ha tingut lloc i de manera persistent una disminució de l'atur femení respecte al masculí. Segons dades del 2014, de les 338 aturades registrades al Servei d'Ocupació de Catalunya, un 45% són dones, mentre que un 55% són homes. Pel que fa a la distribució per franges d'edat, entre els 35 i els 39 anys es troben els pics més nombrosos tant d'atur masculí com femení.

Així mateix a partir de les franges dels 50 anys en endavant es troba un marcat desequilibri entre les xifres d'atur de dones, destacadament inferiors, i d'homes, força superior, que posen de relleu l'herència de la participació desigual de les dones de major edat al mercat laboral i la conseqüent invisibilització de la seva situació.

Figura 8: Atur registrat per sexe i edat. Pallars Sobirà. (Any 2014).

Edat	Homes	Dones	Total
De 16 a 19 anys	0,5	0,5	1
De 20 a 24 anys	6,8	7,1	13,8
De 25 a 29 anys	13,3	16,6	29,8
De 30 a 34 anys	21,8	20,6	42,3
De 35 a 39 anys	30,3	27,8	58,1
De 40 a 44 anys	21,1	24,6	45,7
De 45 a 49 anys	23,4	18,9	42,3
De 50 a 54 anys	30,1	14,3	44,3
De 55 a 59 anys	22,1	14	36,1
De 60 anys i més	16,9	8	24,9
Total	186,1	152,3	338,4

Font: Idescat, a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

A partir d'aquesta estructura poblacional de la comarca i d'informes i valoracions dels departaments comarcals es desprenen les següents conclusions:

- > La base més ampla de la piràmide de població femenina se situa entre els 30 i els 59 anys d'edat, concretament la franja més nombrosa de dones és la de 40 a 49. Aquests grups poblacionals es troben dintre de l'etapa d'activitat econòmica activa i en edat de criança o cura de fills/es. Aquesta realitat fa palesa la necessitat d'actuacions en matèria de criança, coresponsabilitat, conciliació laboral i familiar i creixement professional, entre d'altres.
- > L'esperança de vida de les dones és significativament superior a la dels homes i a partir dels 70 anys d'edat les xifres de població femenina son força superiors. Les dones grans mereixen mesures d'atenció específica per la fragilitat de la seva situació social, així com sovint econòmica.
- > La minsa presència de dones als càrrecs directius i gerents posa damunt la taula la necessitat de fer efectives mesures per garantir la igualtat en l'àmbit professional i econòmic. Tant en el sector públic com el privat cal desplegar accions que equilibrin realitats i incentivin l'ocupació estable i de qualitat de les dones i que redueixin discriminacions com ara la bretxa salarial.

A més a més existeixen diversos factors que actualment condicionen la realitat social de les dones del territori:

- > La creació i posada en funcionament del Casal de Gent Gran de Sort, l'any 2010, ha contribuït de manera rellevant a incrementar la qualitat de vida de les persones grans, i especialment la de les dones grans.

Les principals usuàries dels serveis dirigits (activitats dinamitzades, tallers, formacions i serveis de cura i salut) són dones. Mitjançant la coresponsabilitat de l'administració local i del Departament de Benestar s'ha reduït el risc d'aïllament i d'exclusió social d'una part de la població major de 70 anys.

- > La futura projecció del Casal de Gent Gran de Sort en un Centre Cívic obert a totes les edats contribuirà previsiblement a millorar l'oferta cultural del municipi de Sort i de la comarca, però a més a més, esdevindrà un espai de convivència i de relació social intergeneracional. Aquest model d'equipament pot incidir des de diverses vessants en el benestar i la transformació social del territori.
- > La realitat geogràfica de la comarca determina l'accessibilitat de les persones als serveis i recursos, ja siguin de salut, com de lleure o formatius. Les principals afectades són les dones més joves, les de major edat i les de menors recursos econòmics. En aquest sentit, cal tenir en compte la necessitat d'actuar de manera bilateral, ja sigui fent arribar serveis i/o accions a les poblacions disseminades o garantint l'accessibilitat de les persones dels pobles als nuclis principals.

De les respostes a l'enquesta adreçada a la població en general s'obté una mostra del context actual de la comarca:

- > Si bé la divisió del treball no remunerat ha estat sempre considerat un camp simbòlic en el que homes i dones mostren els seus rols de gènere i pels que es suposa que la dona ha de realitzar les feines reproductives de cria i cura de la llar, en les persones més joves s'aprecia un repartiment més equilibrat, respecte a generacions anteriors. Tot i que les dones continuen sent les principals responsables s'observa una tendència a la igualtat, donat que els homes han incrementat la seva participació mentre que les dones han disminuït lleugerament.
- > Els homes destinen més temps al lleure que les dones i la major part d'aquest temps està dedicat a les relacions socials o esports practicats de manera independent, mentre que les dones són les principals usuàries de tallers o activitats dirigides.
- > Existeix una preocupació latent entre les dones de 16 a 20 anys, per la manca de possibilitats d'ocupabilitat a la comarca. Critiquen la desigualtat en la contractació de personal per ocupacions de temporada per part de les empreses d'esports de neu i riu, que beneficia els homes i discrimina les dones.

4.- El Consell Comarcal del Pallars Sobirà al costat de les Dones

El present document és el tercer pla estratègic realitzat pel Consell Comarcal del Pallars per tal de treballar i avançar en l'assoliment d'una societat igualitària i lliure de violència masclista. Al llarg dels dos períodes anteriors s'han dut a terme un seguit d'actuacions tant des de la vessant de la coordinació d'agents, la difusió, la gestió de serveis i ajuts, la formació o l'aplicació normativa. A continuació es recull una mostra per àmbits.

Coordinació, seguiment i avaluació

Taules d'experiències associatives de grups de dones
Atenció, orientació i assessorament al SIAD Pallars Sobirà
Servei de suport a les persones amb càncer i famílies
Equip Comarcal Violència Masclista

Difusió i sensibilització

Xerrada sobre la rereguarda al front (memòria històrica)
Redacció de guia pràctica i formació sobre llenguatge no sexista
Taula sobre violència de gènere
"Amb nom de dona" recull de dones rellevants de la història del Pallars
Celebració de la setmana de la dona i dia contra la violència envers les dones
Acció educativa sobre les tasques de coresponsabilitat a casa

Gestió i/o creació de serveis, ajust econòmic

Cursos monogràfics de gestió integral d'associacions
Formació en cooperativisme
Assessorament a associacions de dones, gestió d'ajuts
Xerrada sobre la cooperativa de crèdit ètic i solidari COOP57

Formació i recerca

Tallers de cuina amb productes locals
Tallers d'estalvi energètic
Xerrades i tallers sobre estalvi i consum
Cursos i tallers noves tecnologies i recerca de feina amb les TIC
Curs "cangurs" per treballar en la cura d'infants
Curs d'esports (hipopressius, ioga, pintura...) i feines tradicionals (cistelleria, patxwork, macramé...)
Tallers i cursos de parentalitat positiva (per a pares i mares amb fills/es) i de creixement personal

Normativa

Formació a empreses sobre mesures en favor de l'igualtat al món laboral contemplades a la Llei d'igualtat 3/2007
Protocol per a l'abordatge de les violències masclistes

Serveis específics per a dones:

> SIAD Pallars Sobirà,

El Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD), és un recurs que ofereix informació, assessorament, primera atenció i acompanyament, si s'escau, en relació a l'exercici dels drets de les dones en tots els àmbits: laboral, social, personal, familiar i d'altres.

Aquest servei atén dones d'arreu de la comarca que ho sol·licitin. Disposa de serveis d'assessorament jurídic i psicològic gratuït per a dones, serveis que es presten segons demanda. Un dels dies d'atenció al públic és el dimarts al matí, dia de mercat setmanal, en què existeixen diverses línies de transport a la demanda cap a Sort des de la major part de pobles de la comarca.

L'atenció del SIAD Pallars Sobirà es presta a seu del Consell Comarcal: C/ Del Mig, 9, Sort. Tel. 973620107. L'horari d'atenció és de 10 a 13 concertant cita prèvia i també s'atén els dilluns a Esterrí d'Àneu (Oficina Serveis Socials a l'Ajuntament) i els dimecres a Llavorsí (Carretera Vall d'Aran, s/n, 1r pis -Edifici Bombers-). En cas que una usuària no es pugui desplaçar hi ha la possibilitat de concertar cita als diferents ajuntaments de la comarca i/o al seu domicili, si calgués.

A hores d'ara existeix un conveni de col·laboració de caràcter anual entre el CCPS i l'Ajuntament de Sort per al desenvolupament del SIAD i de commemoració de les dates significatives per al 2015. Des de Casa Xorret es desenvolupin algunes tasques i funcions pròpies del SIAD comarcal.

Adreça: C/ Dr. Carles Pol i Aleu, 5, 1r

Telèfon: 973620999

Horaris:

Dimarts de 10.30 h – 14 h

Dijous de 17.30 a 20 h

> Serveis de suport a les víctimes de la violència masclista

- *Protocol* per a l'abordatge de la violència masclista al Pallars Sobirà. (Aprovat el setembre de 2012 i modificat el juny de 2013.)

Els organismes que formen part de l'Equip Comarcal per a l'abordatge de la violència masclista són:

Càrrec	Institució
Coordinadora Serveis Socials	CC Pallars Sobirà
SIAD Pallars Sobirà	CC Pallars Sobirà
Referent VIMA. SSB	CC Pallars Sobirà
Servei de Joventut	CC Pallars Sobirà
Servei Immigració	CC Pallars Sobirà
EAP dels Pallars	D. Ensenyament
GAV de la PG-ME	Comissaria de Districte Sort
TS ABS Pallars Sobirà	ABS Pallars Sobirà
Referent VIMA ABS Pallars Sobirà	ABS Pallars Sobirà
TS Hospital Pallars	Hospital C. del Pallars
SIAD Sort	Ajuntament de Sort

En cas de necessitat i a demanda de l'equip es podrà requerir la presència a les reunions d'alguna d'aquestes persones:

- . Una persona representant de l'ICD
- . Una persona representant de l'Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte del Departament de Justícia
- . La persona referent dels Serveis Territorials de Benestar Social i Família, en matèria d'immigració
- . Una persona representant del Serveis Territorials a Lleida, de la Direcció general de Joventut
- . Una persona representant del Col·legi d'Advocats
- . Una persona representant de la Fiscalia
- . Una persona representant del SIE
- . Una persona representant dels EAIA
- . Una persona representant d'altre servei que consideri l'Equip Comarcal

Recursos per atendre les víctimes de violència masclista

· Atenció social víctimes (SSB – EBAS)

Servei que facilita atenció i suport a les dones que estan o han estat sotmeses a situacions de violència masclista, i, si és el cas, a llurs filles i fills, per tal de garantir-ne la seguretat personal. Així mateix, han de facilitar recursos personals i socials que permetin una resolució de la situació de crisi.

L'objecte del servei és oferir un espai d'acollida i seguretat confortable, que respecti la seva intimitat i la de les filles i fills davant d'una situació de violència masclista.

Entre altres funcions hi ha les següents: oferir un espai d'acollida immediat que permeti la reflexió per tal que pugui prendre aquelles decisions més adequades per sortir de la situació de violència masclista viscuda, acompanyar la dona en les diferents gestions que s'hagi

d'efectuar, activar els recursos necessaris, treballar en coordinació amb els serveis i recursos de la xarxa, etc.

· **Resposta Urgent (SSB – EBAS)**

Atenció psicològica (convenir hora)

No es tracta d'atenció d'urgència, sinó d'un servei per ajudar la víctima a superar la situació un cop l'esclat ja ha passat (i abans d'articular el seguiment pel professional especialitzat de referència a través del sistema sanitari públic o bé servei especialitzat -SIE-) o bé abans de l'esclat violent per tal que la víctima pugui clarificar la seva situació i decidir els passos a seguir. Es podran realitzar tres consultes.

Assessorament jurídic (convenir hora)

No es tracta d'atenció d'urgència, sinó d'un servei per ajudar la víctima a clarificar la seva situació i decidir els passos a seguir. Es podran realitzar tres consultes. Si hi ha esclat violent i denúncia ja s'assigna un advocat del torn d'ofici per a la víctima per tal que l'assessori i no caldria articular aquest servei.

Allotjament en cas d'urgència

Es tracta d'allotjar la víctima i els seus fills i filles, en cas de necessitat de protecció, i quan no es trobi cap recurs alternatiu a la llar familiar. L'allotjament s'articularà per una nit si el cas es dona entre setmana i dues nits si el cas és en cap de setmana. Després d'aquest temps des de serveis socials se cercaria el recurs més adient per a la víctima i els seus fills i filles, si fos el cas. En casos excepcionals, es podrà perllongar l'estada mentre es tramita un altre recurs.

· **Servei telefònic d'atenció i protecció per a les víctimes de violència masclista.**

En coordinació amb el Ministeri de Treball i Afers Socials, es posa en marxa el *servei de teleassistència mòbil* a les dones ateses que, per les condicions del seu procés de recuperació i per motius de seguretat, necessiten una assistència urgent cada dia.

S'adreça a dones víctimes de violència masclista que tinguin una ordre de protecció i a través del mòbil assegura una atenció immediata i a distància. S'ha de tramitar a través dels serveis socials bàsics. És un servei gratuït.

· **Servei de pis amb suport**

Servei d'acolliment temporal destinat a les dones i els seus fills i filles a càrrec, que es troben en situació de violència masclista, que han hagut d'abandonar el domicili familiar i que disposen de recursos personals i econòmics per fer front a aquesta situació però amb el suport personal, psicològic i jurídic de professionals del servei.

· **Servei d'acolliment i recuperació**

Serveis especialitzats, residencials i temporals, que ofereixen acolliment i atenció integral per a possibilitar el procés de recuperació i reparació a les dones i a llurs filles i fills dependents, que requereixen un espai de protecció a causa de la situació de risc motivada per la violència masclista, tot vetllant per llur autonomia.

· **Servei de la línia d'atenció a les dones en situació de violència**

Recurs universal de caràcter gratuït d'orientació i assessorament immediat que ofereix atenció i informació integrals sobre els recursos públics i privats a l'abast de totes les persones a les quals els és aplicable la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista. Tel. 900 900 120

El servei d'atenció permanent del **900 900 120** contra la violència masclista és gratuït i confidencial i funciona tots els dies de l'any, durant les 24 hores del dia. S'hi pot accedir per telèfon i correu electrònic, i atén les demandes relacionades amb qualsevol forma de situació de violència masclista.

· **Directori de recursos per a l'abordatge de la violència masclista a Catalunya.**

Aquesta eina aglutina tots els serveis i recursos que intervenen en l'abordatge de la violència masclista, tant adreçats a les dones com a llurs filles i fills, arreu de l'àmbit nacional de Catalunya, facilitant-ne el coneixement i permetent una millora en l'eficàcia i la coordinació de les intervencions i derivacions per part de tots els agents implicats en l'abordatge d'aquest greu problema social i contribuint a la seva eradicació.

Aquesta eina és d'accés exclusiu per a persones professionals. Per això se'ls facilitarà una paraula de pas per poder accedir-hi.

- **Serveis d'atenció policial:** Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra
- **Serveis d'atenció sanitària:** ABS / HCP / SEM
- **Orientació sobre drets més específics respecte drets dones immigrades víctimes de violència masclista:**

Servei de traducció (Servei Immigració Consell Comarcal Pallars Sobirà)
Servei oral de traductors i intèrprets, no jurats, per als diferents serveis públics del Pallars Sobirà.

Servei d'Atenció i Assessorament Jurídic per a persones estrangeres immigrades (Servei Immigració Consell Comarcal Pallars Sobirà).
Oficina gratuïta amb un professional especialitzat en matèria d'estrangeria per oferir assessorament als immigrants residents al Pallars Sobirà dos cops al mes i evitar que aquests s'hagin de desplaçar a

altres comarques o bé a Lleida. Aquesta oficina funciona sol·licitant cita prèvia per oferir un servei àgil i adequat a les necessitats dels usuaris. Aquest servei se subcontracta a l'Associació d'Ajuda Mútua d'Immigrants de Catalunya.

El servei es presta mitjançant entrevistes individuals, per bé que també es fan sessions de grup quan és convenient per atendre demandes comunes sobre un mateix tema.

Subdelegació del Govern. Oficina d'Estrangeria a Lleida.
973959230/973959252

- > **SIE Alt Pirineu i Aran. Servei d'Intervenció Especialitzada.** Servei Públic especialitzat que ofereix atenció i recuperació a totes les dones i els seus fills i filles afectats per processos de violència masclista, per tal de facilitar la reparació del dany patit, tot proporcionant-los una atenció de qualitat i amb calidesa. Proporciona atenció presencial al Pallars Sobirà un cop al mes i també mitjançant videoconferència.

Telèfon: 973361331

Adreça electrònica: cie.altpirineuaran@gencat.cat

- > **Plans de Polítiques de Dones municipals.** Alguns ajuntament de la comarca, com és el cas de Sort, han desplegat Plans de Polítiques de Dones o Igualtat propis. La major part de municipis, però, estan adherits al Pla de Polítiques de Dones Comarcal.

5.- Planificació estratègica del disseny del Pla comarcal

Dintre l'estructura interna de l'administració comarcal i local, així com de la realitat de la població des de totes les seves vessants s'identifiquen factors favorables i desfavorables en la implementació d'un pla estratègic de polítiques de dones.

Realitzar una anàlisi de la realitat, permet incidir en aquelles parcel·les que condueixin a l'assoliment dels objectius del pla amb majors probabilitats d'èxit. Així mateix identificar les pròpies debilitats o les amenaces externes i actuar per reduir-les o eliminar-les determina la capacitat transformadora real de les estructures i models patriarcals. En la següent figura es troben reflectides les principals oportunitats i amenaces internes i externes.

	POSITIUS per a assolir l'objectiu	NEGATIUS per a assolir l'objectiu
Anàlisi intern	PUNTS FORTS Personal tècnic amb voluntat de treballar de manera transversal i coordinada. Experiència assolida mitjançant la implementació dels plans anteriors. Recursos i serveis en funcionament (SIAD, SSB, SISI,...) Protocol per a l'abordatge de la violència masclista al Pallars Sobirà	PUNTS FEBLES Manca de conscienciació i de sensibilització d'alguns representats polítics. Manca de personal tècnic qualificat (Tècnic/a d'igualtat). Manca de transversalitat de la perspectiva de gènere entre de departaments de l'administració (Tractament exclusivament des de Serveis Socials). Manca de pressupost.
Anàlisi extern	OPORTUNITATS Creació del Casal de Gent Gran de Sort. Futura obertura del Casal a altres grups de població. Major sensibilitat de la població adulta masculina i femenina. Desplegament de la llei 17/2015 d'igualtat efectiva. Coordinació de recursos amb altres administracions i territoris (SIE, Asexora't)	AMENACES Desarticulació de l'associació de Dones del Pallars i d'altres col·lectius que treballaven amb clau de gènere. Geografia territorial. (Dispersió i aïllament).

criteris d'orientació

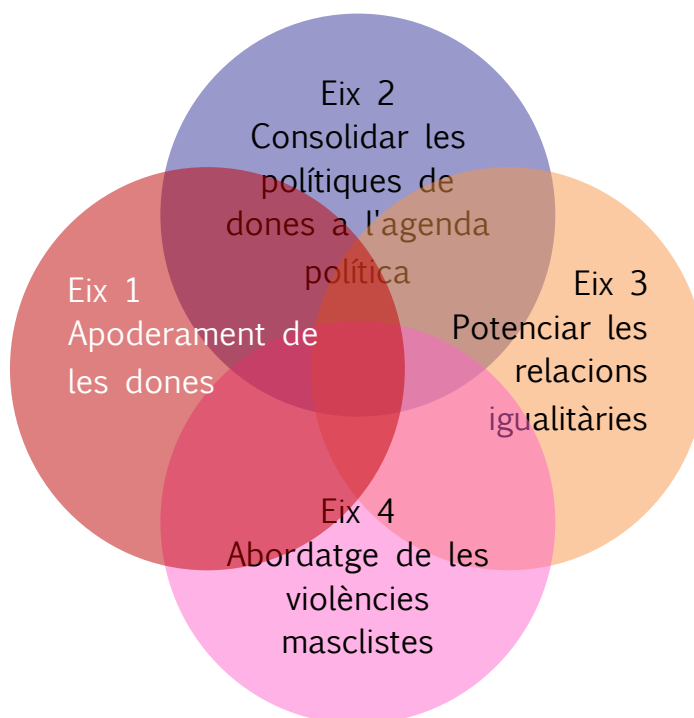
La planificació del Pla ha de partir d'uns conceptes clars i comuns, criteris d'orientació, per tal que els Plans d'Igualtat no quedin en un requeriment simbòlic o formal i que integrin un enfocament de gènere:

- > Treballar les polítiques de gènere des de la transversalitat vol dir integrar la perspectiva de gènere en tots els àmbits de la política i la societat. Es tracta de prestar atenció a la realitat diferenciada de les dones, lesbianes, gais, transexuals i intersex en diferents temàtiques i dissenyar actuacions que s'hi adaptin o hi donin resposta. És a dir, no es limita a implementar accions específicament adreçades a aquests col·lectius, sinó que es dissenyen i avaluen el conjunt de les polítiques públiques sota el criteri d'identificar i preveure les seves repercussions diferenciades sobre les diferents identitats de gènere i les desigualtats que això genera i perpetua.
- > Igualtat d'oportunitats, que implica que totes les persones han de tenir les mateixes oportunitats i que les desigualtats han de ser corregides, de manera que s'ha de desenvolupar polítiques que possibilitin l'accés de les dones en igualtat de condicions a la vida pública.
- > Treball en xarxa, coordinació interdepartamental i interadministrativa a tots els àmbits, per evitar que les polítiques de dones s'adscriuïn únicament a una àrea de l'administració. Ans al contrari, que es promoguin mesures específiques adreçades a les dones des de totes les àrees del Consell Comarcal del Pallars Sobirà.
- > Planificació d'objectius, mètodes, mecanismes i indicadors per avaluar resultats i recursos. Tractar sempre, des de totes les àrees de l'administració, dades i informacions desagregades per sexes per tal de disposar de nombres reals sobre la situació de les dones i homes a la comarca.
- > Adequació i adaptació a les necessitats de la població, impulsant les mesures més adients a les necessitats dels diversos col·lectius de dones i entorns que configuren la població i el territori del Pallars Sobirà.
- > Participació de les dones i les associacions de dones de la comarca.
- > Continuitat i coherència amb les accions engegades anteriorment pel Consell Comarcal del Pallars Sobirà.
- > Adequació als marcs de referència autonòmic, estatal, europeu i internacional.

6.- Desenvolupament del Pla Comarcal: finalitat, eixos d'acció, objectius i mesures

La finalitat del Pla de Dones és avançar amb passes fermes per tal d'assolir la igualtat efectiva de dones i homes, eliminant les discriminacions, desigualtats i invisibilitats generades per l'estructura patriarcal, així com prevenir i actuar contra les violències masclistes i aconseguir avenços en la seva eradicació definitiva.

El pla està projectat en quatre línies d'acció intrínsecament lligades entre si, donat que l'assoliment d'objectius de cada eix repercuteix directament en el benefici dels altres.

Objectius generals, accions i indicadors

Eix 1: Apoderament de les dones. Accés de les dones a tots els drets en totes les esferes de la vida

Recolzar l'associacionisme i l'autorganització de les dones arreu del territori.

- > Impulsar la participació i la coordinació de col·lectius de dones
  - . Proporcionar recursos i assessorament a les associacions per tal que puguin desenvolupar la seva activitat, així com desplegar accions en matèria d'igualtat.
Indicadors: Nombre d'accions formatives, nombre de serveis d'assessorament, nombre i quanties d'ajuts, cessió d'espais i recursos
  - . Afavorir la participació de les associacions a taules i espais de coordinació municipal i intermunicipal.
Indicadors: nombre de convocatòries, nombre de col·lectius participants.

Impulsar la visibilitat de la dona en l'àmbit públic i la projecció cultural amb perspectiva de dona i LGTBI a la comarca

- > Desplegar projectes i iniciatives culturals amb perspectiva de gènere.
  - . Promoure la creació i difusió d'obres culturals d'autoria femenina o amb la dona com a protagonista. Impulsar iniciatives, amb la col·laboració d'altres departaments com Joventut, Esports o els centres educatius que tinguin per objectiu visibilitzar i reconèixer el paper de la dona en les diferents esferes de la vida.
Indicadors: nombre de convocatòries, nombre de participants, valoració qualitativa.
  - . Establir una programació cultural amb caràcter estable i de qualitat, sensible amb la perspectiva de gènere i la diversitat LGTBI.
Indicadors: nombre d'accions, nombre d'assistència, valoració qualitativa.
  - . Promoure i vetllar perquè l'oferta d'oci a la comarca en festes i esdeveniments sigui respectuosa amb unes relacions de gènere i sexuals justes i igualitàries. Col·laborar amb les regidories de cultura i les Associacions de Festes dels Pobles.
Indicadors: Assistència a reunions, coordinacions, serveis d'assessorament en programació cultural.
- > Incorporar el reconeixement de la diversitat social, garantint la llibertat d'opció sexual i transsexualitat.
  - . Ampliar el fons documental i audiovisual de les biblioteques amb perspectiva feminista i sobre la diversitat d'opció sexual i difondre el contingut entre la ciutadania.
Indicadors: Nombre de volums nous, subscripcions a revistes.

- . Vetllar per incorporar el reconeixement de la diversitat social, com la LGTBI en l'edició de materials, campanyes i comunicació des de totes les àrees del Consell Comarcal.

Indicadors: Presència de les diverses realitats socials, evitar la invisibilització de determinades realitats o grups socials.

- > Commemorar les diades del 8 de març, Dia Internacional de la Dona treballadora, el 28 de maig, Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones i el 25 de novembre, Dia en contra de la violència masclista, per reivindicar el paper de les dones, el seu reconeixement i reclamar la igualtat efectiva.
  - . Organització d'activitats commemoratives a diversos municipis de la comarca, coordinar amb diversos agents (associacions, centres educatius, de salut...,) activitats o propostes comunes
Indicadors: nombre d'activitats organitzades, nombre de participants
- > Commemorar la diada per l'alliberament LGTBI el 28 de juny, per reivindicar els drets i llibertats de les persones amb opcions sexuals no heteronormatives.
  - . Organització d'activitats commemoratives a diversos municipis de la comarca, coordinar amb diversos agents (associacions, centres educatius, de salut...,) activitats o propostes comunes
Indicadors: nombre d'activitats organitzades, nombre de participants

Millorar la participació, visibilització i reconeixement de les dones en tots els àmbits de la vida social

- > Participació de les dones als espais de la vida pública i en les activitats esportives
  - . Desplegar un programa d'activitats esportives monitoritzades a l'aire lliure per a dones. Adreçar aquestes convocatòries a col·lectius específics per als que l'oferta és reduïda, com les dones adultes de 50 a 65 anys.
Indicadors: Nombre d'actuacions, nombre de participants, valoració qualitativa.
  - . Cursa anual de la dona. Diada esportiva popular al carrer adreçada a fomentar l'apoderament i la consciència col·lectiva de les dones.
Indicadors: Nombre d'actuacions, nombre de participants.
- > Millorar la visibilització de la dona als mitjans de comunicació i difusió comarcals
  - . Vetllar per mostrar una imatge igualitària d'homes i dones a les comunicacions i campanyes. Promoure imatges igualitàries de dones i homes, no estereotipades o vinculades a rols tradicionals.

- . Impulsar campanyes, articles o imatges dintre les comunicacions comarcals en les que les protagonistes siguin dones (Reportatge de la persona protagonista del Fem Sobirà,...).
Indicadors: Paritat en el nombre d'articles.
- . Difusió de les activitats promogudes per les associacions de dones, dirigides a dones,
Indicadors: Nombre d'accions difoses.

Millorar l'ocupabilitat i l'ocupació de les dones pel que fa a l'accés, la presència, la permanència i les condicions de treball.

- > Promoure accions positives per estimular l'ocupació de les dones.
  - . Elaborar plans actius d'ocupació per a incentivar l'ocupació estable i de qualitat de les dones i afavorir-ne la contractació a jornada completa. Aquests plans i mesures han d'incloure estudis d'impacte de gènere i d'edat i prestar una atenció especial a l'atur femení de llarga durada.
Indicadors: Nombre de plans convocats, nombre de dones beneficiaries, càrrec i categoria professional
  - . Incorporar la perspectiva de gènere en la planificació de la formació professional, ocupacional, contínua i per a la inserció laboral.
Indicadors: Nombre d'accions formatives totals, nombre d'accions amb perspectiva de gènere, nombre de dones i homes assistents.
  - . Adoptar mesures per a incrementar el percentatge de dones en sectors, ocupacions o professions en què són poc presents.
Indicadors: nombre d'iniciatives, sectors, nombre de dones beneficiaries.
  - . Potenciar el desenvolupament d'activitats que generin ocupació i afavoreixin la incorporació de les dones a l'àmbit laboral i contribueixin a evitar-ne la migració de les dones joves a les ciutats.
Indicadors: nombre d'activitats, nombre de dones beneficiaries, durada, valoració qualitativa.

Eix 2: Consolidar l'espai de reconeixement de les polítiques de dones en l'agenda política i defensar la seva prioritat

Renovar el compromís polític per mostrar l'aposta per la transversalització de gènere en el conjunt de la praxi política.

- > Realitzar, des dels diversos departaments i administracions, anàlisis de la població mitjançant dades estadístiques desagregades per sexes i d'indicadors no androcèntrics que permetin fer una anàlisi de la informació des d'una visió de gènere.
  - . Realització d'estudis que incorporin dades segregades per sexes
Indicadors: Nombre d'estudis amb dades segregades

- > A partir d'aquestes anàlisi, confeccionar informes d'impacte de gènere en les àrees o departaments que s'hagi percebut un índex de desigualtat significatiu entre dones i homes.
  - . Redactar estudis en base a les dades reals de la població que analitzi els desequilibris i reculli possibles propostes d'ajustament.
Indicadors: Informes redactats, àrees o departaments implicats, aplicabilitat de les dades.

Ampliar la perspectiva de gènere per tal d'aplicar-la a la praxi política diària.

- > Continuar impulsant des del Consell Comarcal formació continuada i actualitzada a diferents nivells en gènere
  - . Accions formatives
Indicadors: Nombre d'accions, nombre de participants (resultats segregats per sexes)
- > Valorar la formació en gènere i en polítiques de dones en l'accés a la funció pública i en el recorregut de la carrera professional.
  - . Incorporar indicadors de baremació en les convocatòries públiques
Indicadors: Percentatge de presència dels indicadors en les convocatòries.
- > Implementar quotes de baremació d'adjudicacions d'ajuts per a famílies monoparentals, nombroses, per a dones amb discapacitat i per a dones en situació de risc o d'exclusió social.
  - . Incorporar indicadors de baremació a les ordenances d'ajuts
Indicadors: Nombre d'indicadors
- > Incidir en la composició equilibrada paritària d'òrgans, jurats i comissions.
  - . Incorporar una visió paritària que incideixi en l'apoderament de les dones en òrgans polítics, de decisió i de direcció o en aquelles àrees on tradicionalment la presència de dones és reduïda
  - . Propiciar que la participació de les dones en les comissions o òrgans vagi més enllà de tasques tècniques o de secretariat i que ocupin posicions de lideratge o direcció.
Indicadors: Nombre d'accions, índex de paritat dels òrgans i comissions del Consell Comarcal, càrrecs desenvolupats per dones.

Millorar la coordinació i la cooperació interdepartamental, interinstitucional i amb les associacions i agents socials en l'àmbit de la promoció de la igualtat entre dones i homes.

- > Impulsar espais de coordinació intermunicipals per coordinar, planificar i avaluar les accions en matèria d'igualtat amb representants polítics, tècnics i agents socials (representants d'associacions, personal educatiu...)

- . Crear una taula de coordinació amb trobades permanents per acordar les accions (formatives, de sensibilització, d'apoderament...) que es realitzaran als diferents municipis de la comarca.
Indicadors: Nombre de trobades, nombre d'agents participants, nombre de territoris i ens representats...

Eix 3: Potenciar un model igualitari de relacions entre persones

Augmentar les accions encaminades a aconseguir la plena igualtat entre dones i homes en el conjunt de la societat

- > Campanyes de sensibilització que possibilitin la generació de noves masculinitats, mitjançant l'alliberament per part dels homes de la imposició dels rols masculins, i que visibilitzin els beneficis que homes i dones obtenen amb la igualtat. (Alguns exemples promoguts per col·lectius com Homes per la Igualtat o Canviem-ho: "Micromasclismes i macromasclismes", "Pares igualitaris, el dret a gaudir en plenitud de la paternitat", "Què ens passa als homes davant el canvi de les dones? resistències, obstacles i avantatge de l'alliberament de les dones. Campanyes per evitar patologies lligades a la masculinitat "Jo no vaig al "matasanos")
  - . Impuls de xerrades, trobades, formacions adreçades a pares (homes), que serveixin de referent positiu de canvi, preferent amb dinamitzadors homes.
Indicadors: nombre d'accions formatives, nombre d'assistents, valoració dels assistents.

Implantar polítiques actives i de sensibilització que reconeguin la importància del treball domèstic i de cura de persones per a la sostenibilitat de la vida quotidiana, que en posin de manifest el valor social i econòmic, que afirmen la necessitat d'assumir-les amb coresponsabilitat entre dones i homes i que contribueixin a la socialització del treball de cura de persones

- > Promoure la coresponsabilitat de totes les persones en les tasques de reproducció i cures, mitjançant campanyes de sensibilització a diferents col·lectius.
  - . Campanyes de difusió de bones pràctiques i de conscienciació del repartiment de les tasques de la llar.
Indicadors: Nombre de campanyes, materials, accions.
- > Reforçar la independència i l'emancipació de la dona, mitjançant la formació en tasques quotidianes socialment associades a l'home.
  - . Tallers sobre manteniment i reparacions de la llar, el cotxe o sobre gestions o tràmits fiscals o econòmics.
Indicadors: Nombre de tallers, nombre de persones assistents, valoració qualitativa.
- > Proporcionar serveis de proximitat i prestacions per a l'atenció a les persones dependents i a les persones cuidadores.

- . Potenciar els Serveis d' Ajuda a Domicili (SAD i teleassistència)
Indicadors: Nombre d'usuàries, valoració dels familiars cuidadors i dels professionals, valoració de l'EBAS
Indicadors: Nombre de tallers o sessions, nombre d'usuàries.
- . Crear una borsa de voluntariat que proporcioni atenció a les persones amb dependència i que alhora ofereixi temps efectiu a les persones cuidadores. (Persones joves o adultes lectores, passejants, acompanyants,...)
Indicadors: Nombre de persones voluntàries, nombre d'hores de voluntariat realitzat, valoració de l'atenció proporcionada.
- . Donar continuïtat al servei de formació i suport emocional als familiars cuidadors de persones dependents, a domicili. Realitzar tallers o sessions de coaching per ampliar el coneixement i la bona gestió dels recursos personals (competències, emocions, etc.) de les persones cuidadores.
Indicadors: Nombre d'accions formatives i assessorament, durada, persones beneficiàries, valoració qualitativa.

Implementar serveis i accions que afavoreixin la conciliació familiar

- > Crear serveis que afavoreixin la participació social de les mares i pares o la seva participació en activitats formatives.
  - . Crear o cedir espais públics per a famílies amb nadons o infants petits, en el que infants i adults puguin compartir un espai i temps de convivència, de lleure o d'aprenentatge, on relacionar-se amb altres famílies, especialment als mesos d'hivern.
Indicadors: Accions, nombre d'usuaris/es, valoració qualitativa.
  - . Desplegar espais de guarda puntual d'infants en els municipis durant la realització d'activitats o accions promogudes pel Consell Comarcal i adreçades a mares o pares.
Indicadors: Accions, nombre d'usuaris/es, valoració qualitativa.
  - . Promoure la realització de programes de formació per mitjà de les noves tecnologies, a fi d'evitar desplaçaments i permetre l'organització flexible del temps de formació.
Indicadors: Accions, nombre d'usuaris/es, valoració qualitativa.

Eix 4: Abordatge integral de les violències masclistes

Prevenir qualsevol violència masclista

- > Consolidar, millorar i ampliar la xarxa de recursos públics per la protecció i l'atenció a les persones víctimes de violència tot garantint l'accessibilitat als recursos i l'adequació de l'atenció a les diferents necessitats de les dones

- . Revisar i actualitzar periòdicament el *Protocol Bàsic d'Actuació en casos de violència envers les dones al Pallars Sobirà*.
  - . Incrementar els recursos disponibles per a les dones víctimes de violència masclista.
Indicadors: nombre de recursos implementats
- > Fomentar la formació dels professionals dels diferents àmbits (social, sanitari, policial,...) i la ciutadania en general en la prevenció, detecció i intervenció en situacions de violència domèstica i de gènere
    - . Realitzar cursos de formació i/o xerrades informatives sobre diversos aspectes implicats en la prevenció i l'atenció a les dones víctimes de violència
Indicadors: nombre d'accions formatives, nombre de participants
- > Impulsar espais de coordinació estable en què estiguin representats tots els àmbits professionals relacionats amb la prevenció, detecció i intervenció en situacions de violència domèstica i/o de gènere
    - . Consolidació de la taula comarcal sobre violència masclista per tal d'afavorir l'intercanvi d'experiències, metodologies i bones pràctiques entre professionals
Indicadors: nombre d'agents que participen en la taula comarcal, nombre de reunions de coordinació
- > Donar continuïtat a estratègies educatives i de prevenció dins l'àmbit educatiu per promoure els comportaments igualitaris, solidaris i la resolució de conflictes.
    - . Realitzar activitats preventives a les escoles i instituts de la comarca al voltant de les violències (Programa Talla amb els mals rotllos, teatre interactiu Dona Igual,...)
Indicadors: Nombre d'actuacions, nombre de participants
- > Impulsar campanyes en espais d'oci i festius per prevenir la manifestació de conductes sexistes i violència masclista.
    - . Accions encaminades a apoderar les dones davant de possibles actituds masclistes o de dominació, desmuntar determinades actituds o conductes que puguin ser normalitzades en ambients de festa o nocturns i sensibilitzar la població en general en la tolerància zero a les conductes sexistes i les agressions masclistes. (Campanya "No és no").
Indicadors: Nombre d'actuacions, nombre de serveis d'assessorament, material realitzat
    - . Coordinar amb les Comissions de Festa dels pobles de la comarca protocols o accions per prevenir la manifestació de conductes sexistes i violència masclista durant les seves activitats. Conscienciar

les persones joves organitzades en col·lectius i gestores d'activitats obertes, la importància d'actuar davant actituds masclistes.
Indicadors: Nombre de coordinacions, nombre de sessions d'assessorament, material

7.- Seguiment i avaluació del Pla Comarcal

Respecte el seguiment del Pla, pot establir-se si així es considera una Comissió de Seguiment, integrada per representants polítics i tècnics de diverses àrees, que s'ocupi d'assegurar l'assoliment dels objectius plantejats. En tot cas, l'equip tècnic responsable del Pla, serà qui elabori els informes anuals i les memòries de seguiment, que recullin l'avaluació dels aspectes següents

- > Anàlisi de l'acompliment dels objectius establerts en el disseny del Pla
- > Punts forts i punts febles institucionals en la implementació de la política
- > Avaluació de l'impacte de la política
- > Proposta sobre línies futures a seguir

L'avaluació del Pla constitueix una acció clau, en tant que proporciona una informació imprescindible com a eina per al disseny de polítiques de millora. La pràctica avaluativa ha passat d'estar concebuda com un mitjà per aconseguir un baròmetre quantitatiu, a ser entesa com a un exercici diari implícit i necessari dins tot acte de planificació política.

S'establiran avaluacions intermitges per poder en cada cas proposar canvis i millores necessàries, així com una avaluació anual de cada curs i final del període d'implantació del pla que avaluï l'impacte de les actuacions desenvolupades. Mensualment es registraran els indicadors quantitatius i qualitius d'avaluació de les accions dutes a terme.

Les dades quantitatives proporcionen informació concreta i concisa sobre les actuacions. És recomanable que el nombre d'ítems no sigui superior a 10 i que les categories siguin clares i amb exemples. Les dades bàsiques que recolliran els indicadors seran:

- > Nom de l'acció
- > Tipus d'actuació (xerrada, assessorament, diada de commemoració, acció formativa, taller, trobada de coordinació,...)
- > Àmbit d'actuació (salut, laboral, educatiu, gent gran, esport, lleure, joventut, cultura, prevenció de violència,...)
- > Data
- > Durada
- > Municipi, localitat i espai on s'ha realitzat l'acció
- > Entitats, serveis i àrees col·laboradores o participants
- > Nombre d'assistents o participants, amb dades desagregades per sexes i diferenciades entre adults i infants.

Cal facilitar a les persones professionals que actuaran en els diferents àmbits, graelles d'avaluació clares i fàcils d'omplir per tal de sistematitzar el procés de recollida de dades

Pel que fa a les dades qualitatives, resulta imprescindible obtenir la valoració de les persones assistents o usuàries, així com de les persones dinamitzadores o responsables del servei. Les dades bàsiques que recolliran les valoracions qualitatives seran:

- > Acompliment de les expectatives inicials
- > Valoració de l'espai
- > Valoració de la data i l'horari
- > Valoració de la persona dinamitzadora o responsable (grau de professionalitat, atenció...)
- > Valoració dels continguts (Utilitat, adequació,...)
- > Grau de satisfacció

8.- Bibliografia i documentació

Guies, estudis i documents normatius

Diferències entre homes i dones en els àmbits familiar, social, econòmic i polític. Setembre 2009. Centre d'Estudis d'Opinió.
<http://w110.bcn.cat/Homes/Continguts/Documents/Fitxers/Diferencias%20entre%20homes%20i%20dones%20a%20Catalunya.pdf>

Guia para elaborar, implantar y evaluar Planes de Igualdad de Oportunidades entre mujeres y hombres en el ámbito local. Junta de Castilla y León. Conserjería de Familia e Igualdad de Oportunidades Dirección General de la Mujer
http://www.dipsanet.es/upd/pdfs/15_DACFormacionComplementaria/IgualdadGenero/Guia_Igualdad_Jcyl.pdf

Guia para la Gestión de las Políticas Locales de Igualdad en los Gobiernos Locales de Municipios de menos de 10.000 Habitantes. Federación española de municipios y provincias. <http://www.femp.es/files/566-183-archivo/Guia%20para%20la%20gestion%20de%20la%20Igualdad%20en%20peque%C3%B1os%20municipios.pdf>

Guía para el diseño, gestión y evaluación de planes locales para la igualdad. EUDEL- Asociación de Municipios Vascos y EMAKUNDE- Instituto Vasco de la Mujer. (2008).
http://www.emakunde.euskadi.eus/contenidos/informacion/publicaciones_recursos/es_emakunde/adjuntos/guia_plan_local_igual_es.pdf

Guía para elaborar Planes Locales de Igualdad. Federación Española de Municipios y provincias. <http://e-mujeres.net/sites/default/files/Guia%20Planes%20Igualdad.pdf>

Guia de recomanacions per a la detecció de violència masclista en homes. Ajuntament de Barcelona. Barcelona, 2013.
<http://w110.bcn.cat/Homes/Continguts/Documents/Guia%20Detecci%C3%B3%20OHomes%20DEFINITIVA.pdf>

Guia per a l'abordatge integral de la violència sexual a Barcelona. Intervenció i circuits. Ajuntament de Barcelona. Barcelona, 2012.
http://www.gencat.cat/salut/botss/html/ca/dir3612/guia_violsexual_definitiu_julio_l2012_set.pdf

Igual retribución. Herramientas para combatir la brecha salarial. UGT

<http://www.igualretribucion.es/es-es>

La prevenció i abordatge de l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe a l'empresa. Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya. Barcelona, 2009.

http://www.gencat.cat/treball/doc/doc_32684091_1.pdf

Pla estratègic de polítiques de dones del Govern de la Generalitat de Catalunya. (2012-2015). Generalitat de Catalunya. Institut Català de les Dones.

Prevenció de relacions abusives de parella: Recomanacions i experiències. Ajuntament de Barcelona. Barcelona, 2010.

http://www.gencat.cat/salut/botss/html/ca/dir193/recomanacions_per_la_prevenccio.pdf

Rvd-bcn. protocol de valoració del risc de violència contra la dona per part de la seva parella o exparella. Ajuntament de Barcelona. Barcelona, 2011.

http://www.gencat.cat/salut/botss/html/ca/dir3612/protocol_rvd_bcn.pdf

Protocol per a l'abordatge de la violència masclista al Pallars Sobirà.

Memòries anuals del SIAD Pallars Sobirà 2008-2012

Llibres i articles

Amorós, Celia; Fernández, Carmen. Violencia y sociedad patriarcal. Madrid: Pablo Iglesias, 1990.

Azpiazu Carballo, Jokin (2013). "Grupos de hombres y discursos sobre la masculinidad: ¿Nuevas configuraciones?".
<http://www.fes-web.org/uploads/files/modules/congress/11/papers/855.pdf>

Badinter, Elisabeth (1993). XY: La identidad masculina. Alianza Editorial.

Bonino, Luis. (1998). Micromachismos. Madrid: CECOM.

Bordieu, Pierre (2000). La dominación masculina. Anagrama.

Cantera, Leonor M^a (1999). Te pego porque te quiero. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, Servei de publicacions.

Ferreira, Graciela B (1989). La mujer maltratada. Un estudio sobre las mujeres víctimas de la violencia doméstica (4ª ed.). Buenos Aires: Editorial Sudamericana.

Gavarró, D. Barcelona: 2008. Transformar a los hombres: un reto social.
<http://w110.bcn.cat/Homes/Continguts/Documents/Fitxers/Transformar%20a%20los%20hombres.pdf>

Gil Rodríguez, Eva Patrícia i Lloret Ayter, Imma (2007). La violencia de género. Barcelona: Editorial UOC.

Illiouz, Eva (2009). El consumo de la utopía romántica. El amor y las contradicciones culturales del capitalismo. Madrid-Buenos Aires: Katz Editores.

Maitena Monroy (2014). Manual_Curso de Autodefensa Feminista para mujeres. Ayuntamiento de Vitoria Gazteiz.
http://www.feministas.org/IMG/pdf/curso_de_autodefensa_feminista_de_maitena_monroy.pdf

Osborne, Raquel (2009). Apuntes sobre violencia de género. Barcelona: Bellaterra 2009.

Ponce Antenaza, Alvaro. (2012). Seguir la trama. Género, Subjetividad y Violencia. Teoría y Praxis para un modelo Constructivo-Narrativo de intervención psicosocial con hombres que maltratan. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona.

Rodríguez Luna, Ricardo i Bodelón, Encarna (2011). *Las violencias machistas contra las mujeres*. Bellaterra: Universitat autònoma de Barcelona.

Projecció del procés d'elaboració del Pla Comarcal de Polítiques de Dones als mitjans de comunicació

Noticia publicada al diari Pallars Digital
<http://www.naciodigital.cat/pallarsdigital/noticia/4930/sobira/impulsa/pla/politiques/dones/assolir/igualtat>

Noticia publicada al diari digital Vilaweb
<http://www.vilaweb.cat/noticies/el-consell-comarcal-del-sobira-inicia-un-proces-participatiu-per-a-la-redaccio-del-pla-de-politiques-de-dones/>

Noticia publicada a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals
<http://www.ccma.cat/324/el-consell-comarcal-del-sobira-inicia-un-proces-participatiu-per-a-la-redaccio-del-pla-de-politiques-de-dones/noticia/2697607/>